

Асен Разцветников започва да пише стихове още като гимназист. Печата за пръв път през 1917 г. в сп. „Българан“. Сътрудничи на левия печат със стихотворения, хумористични разкази и фейлетони, подписвайки се с различни псевдоними. Причисляван е към представителите на „септемврийската литература“ – в този дух е написана първата му стихосбирка

„Жертвени кладии“ (1924). По-късно Разцветников се дистанцира от левите идеи. През 30-те години се насочва изключително към творчеството за деца – „От нищо нещо“ (1932, стихове и гатанки), „Деветият Брат“ (1934), „Хороводец Патаран“ (1936), „Що е то“ (1943), „Щурчово конче“ (1948) и др. Превежда от немски, руски, френски и старогръцки език. От 1940 до

1947 г. е редактор на седмичното издание за деца „Весела дружина“, където работи заедно с Емил Коралов.

Разцветников е майстор на литературните залъгалки и скоропоговорки. Съществен е приносът му в развитието на стихотворната гатанка. В този жанр създава около 300 творби. В римувана и ритмувана проза са написани и повечето от неговите приказки. ♦

Петко Рачов Славейков

(1827 – 1895)

190 години от рождението му. Писател, публицист, преводач, фолклорист, общественик и политик, един от изявените представители на българското Възраждане.

Роден е във Велико Търново в семейството на Рачо Казанджията – потомък на стар занаятчийски род. Учи в родния си град, в Дряново, Трявна, Преображенския манастир. Самообразова се в библиотеките на манастирите около Търново, като голяма роля за духовното му изграждане изиграва и „История славяно-българска“ на Паисий Хилендарски. По-късно учи в Свищов – там разширява познанията си по гръцки и се запознава с произведения от сръбската и западно-европейската литература. През 1843г. става учител в Търново, откъдето е изгонен заради съчинената от него подигравателна песен за гръцките владци. В продължение на 20 години се налага да учителства на множество места – в Трявна, Видин, Враца, Плевен и други градове и села. По време на странстванията си се запознава с живота на обикновените хора и записва много народни умотворения. Развива културно-просветна дейност и – увлечен от българския фолклор – до 1847 г. събира над 2200 народни песни, пословици и поговорки. Запознава се с творби на руските поети и писатели. От 1852 г. започва с отпечатването на първите си книги – „Смесена китка“, „Басненик“, „Песнопойка“, поемата „Бойко войвода“ и др.

Като учител в Търговище издава сатиричния вестник „Гайда“. През 1864 г. се установява в Цариград, където е поканен да редактира българския превод на Библията. Там той издава вестниците „Гайда“, „Македония“, списанията „Ружица“, „Пчелица“, „Читалище“ и др. Сътрудничи на възрожденския печат – на „Цариградски вестник“, на вестниците „България“, „Дунавски лебед“ и др. Славейков се очертава като най-известния български писател по това време в Цариград. За около 10-годишния си престой там той издава повече от 60 книги, вестници и списания, занимава се и с преводи от руски, турски и гръцки език.

Като истински патриот, Славейков застава в центъра на черковно-националната борба. Периодът 1870 – 1873 г. е за него един от най-тежките, но и най-плодотворните. За своя статия във в. „Македония“ е арестуван и обвинен във връзки с революционния комитет в Букурещ. След излизането си от ареста създава две от най-известните си произведения – поемата „Изворът на белоногата“ и елегията „Жестокостта ми се сломи“.

През 1874 г. участва в основаването на българска гимназия в Одрин и води непримирима борба срещу гръцкото влияние върху българите. Изгонен оттам, се установява като учител в Стара Загора, където през 1877 г. посреща освободителните руски войски. Оказва активна помощ на руското командване при уреждане на администрацията в новоосвободената страна и е назначен за председател на градската управа. Опожаряването на града по това време води до унищожаване на събраните от Славейков с

Петко Рачов Славейков

много труд около 15 000 пословици, голяма сбирка от народни песни, писма, неиздадени стихотворения и др.

Творчеството на Славейков е огромно по обем. Той е първият всестранен талант в българската литература – работва всички жанрове, тематиката на творбите му е разнородна. Славейков остава в българската литература и като преводач, филолог, фолклорист, автор на учебници, географ и историк. От 1875 г. е дописен член, а от 1884 г. почетен член на Българското книжовно дружество (днес – Българска академия на науките).

След Освобождението Петко Р. Славейков взема активно участие и в политическия живот на страната. Става един от водачите на новообразуваната Либерална партия, председател е на Народното събрание (1880), министър на народното просвещение, министър на външните работи. Развива активна редакторска, издателска и публицистична дейност. Издава вестниците „Остен“ (1879), „Целокупна България“ (1879), „Независимост“ (1880-1883), „Търновска конституция“ (1884) и др. ♦